

1

כא כ וידבר יהוה אל משה לאמר: שלח לך אנשים וחקרו את הארץ
כנענו אשר אני נתן לבני ישראל איש אחד איש אחד למטה אבותיו
תשלחו כל נשיא בהם: וישלח אתם משה ממדבר פארן על-פי
יהוה כלם אנשים ראשי בני ישראל המה:
אלה שמות האנשים אשר שלח משה לחקור
את הארץ ויקרא משה בנותן הושע: פנחס אהרן

ויאמר חתן משה אליו לא טוב הדבר אשר אתה עשה: גבל
תכל גם אתה גם העם הזה אשר עמך כדבר מן הדבר לא
תוכל עשהו לבדך: עמה שמע בקלי איצחק ויהי אלהים עמך היה
אתה לעם מול האלהים והבאת אתה את הדברים אליהם:
והזהרתה אתהם את החקים ואת התורות והידעת להם את הדרך
ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו: ואתה תחזה מכל העם אנשי
חיל יראי אלהים אנשי אמת שנאי בצע ושמת עליהם שרי אלפים
שרי מאות שרי חמשים ושרי עשרת: ושסטו את העם בכל עת
והיה כל הדבר הנדל: וביאו אליך וכלי הדבר הקטן ושפטוהם
והקל מעליך ונשא אתך: אם את הדבר הזה תעשה וצוך אלהים
י ויכלת עמך וגם כל העם הזה עלימקמו: בא בשלום: ושמע
משה לקול חתנו ויעש כל אשר אמר:

פנחס יגור

8

ייערו ויתרו את הארץ מן מדבר פארן עד רחוב לבא חמת: ויעלו בנגב
ויבאו עד חברון ושם אחימן ששי ותלמי ילדי הענק וחברון שבע
שנים נבנתה לפני צען מצרים: ויבאו עד נחל אשכול ויכרתו משם
זמורה ואשכול ענבים אחד וישאיו במוט בשנים ומן הרמנים ומן
התאנים: לפקום ההוא קרא נחל אשכול על אדות האשכול אשר
כרתו משם בני ישראל: וישבו ממדבר הארץ מקץ ארבעים יום: כה

פנחס אהרן

9

ויבאו אל משה ואל אהרן ואל כל עדת בני ישראל אל
מדבר פארן קדשה וישבו אותם דבר ואת כל העדה ויראו
את פרי הארץ: ויספרו לו ויאמרו באנו אל הארץ אשר שלחתנו
וגם זבת חלב ודבש הוא וזה פריה: אפס כייצו העם הישב בארץ
והערים בצורות גדולות מאד וגם ילדי הענק ראינו שם: עמלק
יושב בארץ הנגב והחתי והיבוסי והאמרי יושב בהר והקנעני יושב
עליהם ועל יד הירדן: והם כלב את העם אל משה ויאמר עלה
לעלה וירשנו אתה כייכול נוכל לה: והאנשים אשר עלו עמו
לא אמרו לא נוכל לעלות אליהם כייחוק הוא ממנו: ויציאו דבת
הארץ אשר תרו אתה אל בני ישראל לאמר הארץ אשר עברנו
בה לתור אתה ארץ אכלת יושביה הוא וכל העם אשר ראינו
בתוכה אנשי מדות: ושם ראינו את הנפילים בני ענק מן הנפילים
וגוהי בעינינו כחגבים וכן הרינו בעיניהם: ומשא כל העדה ויתנו
את קולם ויבכו העם בלילה ההוא:

במסדה ס רבתי

פנחס אהרן

10

ועוד אפשר לומר שהכתוב רמוז דמאין זכה
כלב למעלה זו להשתיק כל העם בעידן
רתחא לזה רמוז טמ"ד גדול לומר שיש לו על מה
לסמוך סמיכה גדולה על אבות העולם שהתפלל
שם כמ"ש ז"ל וזהו סמך כמשמעו גדול.

כני - צוץ חניצא
פנחס אהרן

11

(ל) ויהם בלב. השתיק קלח כולם: אף
משה. לשמוע מה שידבר משה. לוח
ואמר וכי זו כלל עשה לנו כן עמרם,
השומע היה סבור שכל לספר בגנותו, ומחוך
שהיה כלל על משה שציל דברי המרגלים,
שחקו כולם לשמוע גנותו, אמר והלא קרע
לנו את היס, והוריד לנו את המן, והגיו לנו
את השליו: עצה געלה. אפילו בשמים,
והוא אומר עשו סולמות ועלו שם, נללים בכל
דבריו: ויהם. לשון שתיקה, וכן הפס כל
פטר (זכריה ב יז), הפס פי לא להזכיר (עמוס י י).

כני אהרן

12

(לא) ויהם בלב (סמ"ד גדול כט). כמו הס כל בשור (זכריה ב יז).
ויהם (תגין על סמ"ד לל). רמוז ששיתק ס ריבוא. כמצי כנינו יואל
פנחס אהרן

עבד
אב אהרן, פנחס

2

ונחזור אל הענין. כי למה שעבירה גוררת
עבירה. ונמצא באבי שבטי יהודה ובאבי שבט
יוסף חלאת דבה רעה. והיה גורם בא תקלה על
יד זרע כל אחד מהם. על כן בראות משה רבינו
ע"ה כי כן. אמר בלבו הנה כללות הנשיאים
אין להם גרמת נזק שאתפלל עליהם, זולתי
נשיאי יוסף ונשיא יהודה. ואם אתפלל בעד
כלב, יאמרו שעל היותו בעל אחותי אני עושה.
ואם על שבט מנשה, יתרעם כלב. ואם אמנע
מהתפלל על יהושע, יאמרו כי אני שמח לאדו
מקנאתי עליו. שהוא כי שמע את אלדד ומידד
מתנבאים ואומרים משה מת יהושע מכניס את
ישראל לארץ. על כן יאמרו כי אמר משה בלבו,
עתה תשוב אלי הבאת ישראל לארץ. כי אשר
ניתן ראש במקומי יקלקל ימות. על כן התפלל
עליו ואמר, יה יושיעך מעצת מרגלים.

פנחס אהרן

3

ותקרבון אלי כלכם ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו
והחקרנו לנו את הארץ וישבו אתנו דבר את הדרך אשר נעלה
בה ואת הערים אשר נבא אליהן: ויטב בעיני הדבר ואקח מכם
שנים עשר אנשים איש אחד לשבט:

פנחס אהרן

4

וישלח אתם משה
לחור את אהרן כנענו ויאמר אליהם עלו זה בנגב ועליהם את ההר:
וראייתם את הארץ מה היא ואת העם הישב עליה החזק הוא
הרפה המצט הוא אבי רב: ומה הארץ אשר היא יושב בה הטובה
הוא אבי רעה ומה הערים אשר היא יושב בה הנה הבמחנים אם
במבצרים: ומה הארץ השמנה היא אבי רעה הישפה עץ אבי רב
והתחזקתם וילקחתם מפרי הארץ והתמים ימי בכורי ענבים:

פנחס אהרן

5

שלח לך, לדעתך, אני איני מצוה
לך, אם תרצה שלח, לפי שבאו ישראל ואמרו: גשלחה אנשים
לפנינו (דברים א כב) כמה שנאמר: ותקרבון אלי כלכם וגו'
(שם), ומשה נמלך בשכינה, אמר: אני אמרתי להם שהיא
טובה, שנאמר: אעלה אתכם מעני מצרים וגו' (שמות ג יז),
חיהם שאני נותן להם מקום לטעות בדברי מרגלים למען לא
יירשוה.

כני אהרן

6

(כג) ויטב בעיני הדבר, בעיניו ולא בעיני המקום. ואם בעיני
משה היה טוב, למה אמרה בתוכחות, משל לאדם שאומר
לחברו: מכור לי חמורך זה, אמר לו: הן. נותנו אתה לי לנסיון,
אמר לו: הן. בהרים ובגבעות, אמר לו: הן. כיון שראה שאין
מעכבו כלום אמר הלוקח בלבו: בטוח הוא זה שלא אמצא
בו מום, מיד אמר לו: טול מעותיך איני מנסהו. מעתה: אף
אני הודיתי לדבריכם שמא תחזרו בכם כשתראו שאיני מעכב,
ואתם לא חזרתם בכם.

כני אהרן

7

ולפיכך אמר להם משה שישלחו המרגלים
ולראות הטובה היא אם רעה, וכל הענין
הכתוב בפרשה הזאת, והכל עשה משה רבינו
עליו השלום אולי יחזרו בהם ואל ישלחו
כשיראו שאני מצוה להם לשלוח ולראות,
[ש]אלמלא לא היה טובה — לא הייתי אומר
להם לראות על כל דבר ודבר, וכך הוא המשל
שהביא רש"י באלה הדברים (דברים ו כג).

